

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO

ĮSTATYMAS

2003 m. gruodžio 16 d. Nr. IX-1904
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato nedarbo socialinio draudimo (toliau – nedarbo draudimas) teisinius santykius, asmenų, kurie draudžiami nedarbo draudimu kategorijas, teisę į nedarbo socialinio draudimo išmoką (toliau – nedarbo draudimo išmoka), jos skyrimo, apskaičiavimo bei mokėjimo sąlygas, šios draudimo rūšies finansavimą, administravimą ir atsakomybę.

2 straipsnis. Nedarbo draudimas

Nedarbo draudimas yra socialinio draudimo rūšis, kuri įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl nedarbo negautas pajamas arba jų dalį.

3 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytos priemonės, kuriomis siekiama padėti ieškantiems darbo asmenims padidinti jų užimtumo galimybes ir gerinti darbo vietų ir parengtų kvalifikuotų darbuotojų santykio pusiausvyrą.

2. **Apdraustasis** – fizinis asmuo, už kurį draudėjas įstatymų nustatyta tvarka privalo mokėti nedarbo draudimo įmokas. Šis asmuo, tapęs bedarbiu, šio Įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka turi teisę gauti nedarbo draudimo išmoką.

[Dalies redakcija iki 2006-07-01]

3. **Apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos** – visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos nedarbo draudimo įmokos, taip pat šio ir kitų socialinio draudimo įstatymų nustatytos ir apdraustojo gautos nedarbo draudimo išmokos, ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos.

[Dalies redakcija nuo 2006-07-01]

3. **Apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos** – visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos nedarbo draudimo įmokos, taip pat šio ir kitų socialinio draudimo įstatymų nustatytos apdraustojo gautos nedarbo draudimo išmokos, ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos.

4. **Bedarbis** – nedirbantis darbingo amžiaus darbingas asmuo, nesimokantis pagal dieninę mokymo formą, įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje kaip ieškantis darbo ir pasirengęs dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse.

5. **Darbingo amžiaus asmenys** – asmenys nuo 16 metų iki Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus.

6. **Draudėjas** – juridinis ar fizinis asmuo, privalantis mokėti įstatymų nustatytas nedarbo draudimo įmokas.

7. **Einamųjų metų draudžiamosios pajamos** – Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatytos vidutinės apdraustųjų asmenų draudžiamosios pajamos, apskaičiuotos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos patvirtintą metodiką ir patvirtintos Vyriausybės.

[Dalies redakcija iki 2006-07-01]

8. **Nedarbo draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos nedarbo draudimo įmokos, taip pat laikotarpiai, per kuriuos apdraustasis gavo šio ir kitų socialinio draudimo įstatymų nustatytas nedarbo draudimo išmokas, socialinio draudimo ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpas.

[Dalies redakcija nuo 2006-07-01]

8. **Nedarbo draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos nedarbo draudimo įmokos, taip pat laikotarpiai, per kuriuos apdraustasis gavo šio ir kitų socialinio draudimo įstatymų nustatytas nedarbo draudimo išmokas, socialinio draudimo ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas.

9. **Valstybės remiamos pajamos** – pajamų dydis, suteikiantis teisę mažesnes už jį pajamas gaunantiems asmenims įstatymų nustatytais sąlygomis gauti socialinę paramą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

4 straipsnis. Nedarbo draudimu draudžiami asmenys

Šio įstatymo nustatyta tvarka nedarbo draudimu privalomai draudžiami:

1) asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis pas juridinius ar fizinius asmenis, kandidatai į notarus (asesoriai), taip pat darbo užmokestį gaunantys asmenys ir einantys narystės pagrindu renkamasias pareigas renkamosiose organizacijose, skiriami į apygardų, miestų, rajonų, apylinkių rinkimų ir referendumo komisijas ir gaunantys darbo užmokestį asmenys;

2) Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme ir Valstybės tarnybos įstatyme nurodyti valstybės politikai, teisėjai, valstybės pareigūnai, valstybės tarnautojai, taip pat gaunantys darbo užmokestį Seimo, Seimo Pirmininko, Respublikos Prezidento ar Ministro Pirmininko skiriami į pareigas asmenys;

3) vidaus tarnybos sistemos pareigūnai, Valstybės saugumo departamento sistemos, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos bei jam pavaldžių įstaigų ir įmonių pareigūnai;

4) krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai ir Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekantys statutiniai tarnautojai;

5 punkto redakcija iki 2006 m. birželio 1 d.:

5) nesukakę senatvės pensijos amžiaus ir negaunantys pajamų, susijusių su darbo santykiais, valstybės tarnautojų ir profesinės karo tarnybos karių sutuoktiniai – tuo laikotarpiu, kai jie gyvena užsienyje kartu su valstybės tarnautoju ar su profesinės karo tarnybos kariu, jeigu šis tarnautojas perkeltas į pareigas, o karys paskirtas atlikti karo tarnybos Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės ar tarptautinėje karinėje ar gynybos institucijoje;

5 punkto redakcija nuo 2006 m. birželio 1 d.:

5) nesukakę senatvės pensijos amžiaus ir negaunantys pajamų, susijusių su darbo santykiais, valstybės tarnautojų ir profesinės karo tarnybos karių sutuoktiniai – tuo laikotarpiu, kai jie gyvena užsienyje kartu su valstybės tarnautoju, jeigu valstybės tarnautojas perkeltas į pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės institucijoje, tarptautinėje organizacijoje ar institucijoje, Europos Sąjungos institucijoje ar įstaigoje, Europos Komisijos ar Tarybos įsteigtoje institucijoje, Europos Komisijos ir Europos Sąjungos valstybių narių bendrai įsteigtoje organizacijoje (konsorciуме), civilinėje tarptautinėje operacijoje ar misijoje, pasiųstas dirbti į specialiąją misiją, ar kai jie gyvena kartu su profesinės karo tarnybos kariu, jeigu profesinės karo tarnybos karys paskirtas atlikti karo tarnybą Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje,

konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės ar tarptautinėje karinėje ar gynybos institucijoje;

6) Lietuvos Respublikos kariuomenės privalomosios pradinės karo tarnybos kariai ir asmenys, atliekantys alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą.

[Papildoma punktu nuo 2008-01-01]

7) šeimos pasirinkimu vienas iš tėvų (įtėvių) arba asmuo, nustatyta tvarka paskirtas vaiko globėju, auginantis vaiką iki trejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26)

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

Nr. [X-401](#), 2005-11-17, *Žin.*, 2005, Nr. 144-5235 (2005-12-10)

Nr. [X-594](#), 2006-05-04, *Žin.*, 2006, Nr. 57-2024 (2006-05-20)

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

ANTRASIS SKIRSNIS NEDARBO DRAUDIMO IŠMOKA

5 straipsnis. Teisė į nedarbo draudimo išmoką

1. Teisę į nedarbo draudimo išmoką turi bedarbiais teritorinėje darbo biržoje įsiregistravę apdraustieji, nurodyti šio Įstatymo 4 straipsnyje, kuriems teritorinė darbo birža nepasiūlė darbo, atitinkančio jų profesinį pasirengimą bei sveikatos būklę, ar aktyvios darbo rinkos politikos priemonių ir jeigu jie:

1) iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje turi ne mažesnę kaip 18 mėnesių nedarbo draudimo stažą per paskutinius 36 mėnesius;

2) įstatymų nustatyta tvarka buvo atleisti iš darbo ar valstybės tarnautojų pareigų nesant darbuotojo ar valstybės tarnautojo kaltės, dėl nepriklausančių nuo darbuotojo ar valstybės tarnautojo aplinkybių ir darbdavio bankroto atveju;

3) baigė privalomąją nuolatinę pradinę karo tarnybą ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą arba buvo atleisti iš šių tarnybų ištarnavę ne mažiau kaip pusę nustatyto laiko.

[Papildoma punktu nuo 2008-01-01]

4) asmenys, išvardyti šio įstatymo 4 straipsnio 7 punkte, auginę vaiką iki trejų metų.

[Dalies redakcija iki 2008-01-01]

2. Bedarbiams, buvusiems vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogose, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas 36 mėnesių laikotarpis ir nedarbo draudimo stažas skaičiuojamas neįskaitant šių atostogų laikotarpio.

[Dalies redakcija nuo 2008-01-01]

2. Bedarbiams, buvusiems vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogose, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas 36 mėnesių laikotarpis ir nedarbo draudimo stažas skaičiuojamas įskaitant vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogų laikotarpį.

[Dalies redakcija iki 2008-01-01]

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti bedarbiai turi teisę gauti nedarbo draudimo išmoką, kai jie įsiregistruoja teritorinėje darbo biržoje, ne vėliau kaip per 6 kalendorinius mėnesius po atleidimo iš darbo ar valstybės tarnautojų pareigų bei paleidimo iš privalomosios nuolatinės pradinės karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos.

[Dalies redakcija nuo 2008-01-01]

3. Šio straipsnio 1 dalies 2–4 punktuose nurodyti bedarbiai turi teisę gauti nedarbo draudimo išmoką, kai jie įsiregistruoja teritorinėje darbo biržoje, ne vėliau kaip per 6 kalendorinius mėnesius po atleidimo iš darbo ar valstybės tarnautojų pareigų bei paleidimo iš privalomosios nuolatinės pradinės karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos ar vaiko priežiūros atostogų pabaigos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, Žin., 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)
Nr. [X-657](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

6 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos skyrimo sąlygos

1. Nedarbo draudimo išmoka skiriama nuo aštuntos po įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus.

2. Bedarbiams, nurodytiems šio Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte, atleistiems iš darbo dėl darbuotojo kaltės, nedarbo draudimo išmoka skiriama praėjus 3 kalendoriniams mėnesiams nuo įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos.

3. Bedarbiams, atleistiems iš darbo su teise pagal įstatymus gauti išeitinę išmoką, nedarbo draudimo išmoka skiriama ne anksčiau kaip praėjus vienam kalendoriniam mėnesiui po darbo sutarties nutraukimo.

[Dalies redakcija iki 2006-07-01]

4. Bedarbiams, gaunantiems socialinio draudimo ligos, motinystės ar motinystės (tėvystės) pašalpą, paskirtą iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos, nedarbo draudimo išmoka skiriama ne anksčiau, negu baigiasi šių pašalpų mokėjimo laikas.

[Dalies redakcija nuo 2006-07-01]

4. Bedarbiams, gaunantiems socialinio draudimo ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės ar motinystės (tėvystės) pašalpą, paskirtą iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos, nedarbo draudimo išmoka skiriama ne anksčiau, negu baigiasi šių pašalpų mokėjimo laikas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

7 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo tvarka

1. Nedarbo draudimo išmoka mokama ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

2. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė priklauso nuo bedarbio nedarbo draudimo stažo, įgyto iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos. Jei nedarbo draudimo stažas mažesnis negu 25 metai, nedarbo draudimo išmoka mokama 6 mėnesius, jei jis yra nuo 25 iki 30 metų – 7 mėnesius, jei nuo 30 iki 35 metų – 8 mėnesius, jei 35 metai ir daugiau – 9 mėnesius.

3. Į nedarbo draudimo išmokos mokėjimo laikotarpį neįskaitomi laikotarpiai, kai nedarbo draudimo išmokos mokėjimas buvo sustabdytas pagal šio Įstatymo 10 straipsnį.

8 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos dydis

1. Nedarbo draudimo išmoka apskaičiuojama kaip pastovios ir kintamos dalių suma.

2. Pastovią nedarbo draudimo išmokos dalį sudaro mokėjimo mėnesį galiojančių valstybės remiamų pajamų dydis.

3. Kintama nedarbo draudimo išmokos dalis apskaičiuojama taip:

1) apskaičiuojamos bedarbio kiekvieno mėnesio draudžiamosios pajamos imant 36 mėnesius, praėjusius iki užpraeito kalendorinio ketvirčio pabaigos nuo bedarbio įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos. Jeigu kurį nors mėnesį draudžiamųjų pajamų nėra, jos laikomos lygios nuliui;

2) apskaičiuojamas šių draudžiamųjų pajamų, padalytų iš atitinkamą mėnesį buvusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, vidurkis;

3) gautas vidurkis dauginamas iš nedarbo draudimo išmokos skyrimo mėnesį esamų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų;

4) kintama nedarbo draudimo išmokos dalis nustatoma kaip 40 procentų šios dalies 3 punkte nurodyto dydžio, bet ne daugiau negu skirtumas tarp 70 procentų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ir valstybės remiamų pajamų, buvusių nedarbo draudimo išmokos skyrimo mėnesį.

4. Pirmus 3 mėnesius mokama visa nedarbo išmoka, likusį 7 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nustatytą nedarbo išmokos mokėjimo laikotarpį – pastovi nedarbo draudimo išmokos dalis ir pusė kintamos nedarbo išmokos dalies.

[Dalies redakcija iki 2008-01-01]

5. Bedarbiams, kurie buvo išėję vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogų, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas 36 mėnesių laikotarpis imamas praleidžiant šių atostogų laikotarpį.

[Dalies redakcija nuo 2008-01-01]

5. Bedarbiams, kurie buvo išėję vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogų, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas 36 mėnesių laikotarpis skaičiuojamas įskaitant vaiko nuo 1 iki 3 metų priežiūros atostogų laikotarpį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

9 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos neskylimas

Nedarbo draudimo išmoka neskiriama, jeigu iki jos paskyrimo bedarbis:

1) atsisakė siūlomo darbo, atitinkančio jo profesinį pasirengimą, sveikatos būklę bei tinkamo pagal nuvykimo į siūlomą darbovietę ir grįžimo atgal trukmę, kaip yra nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintuose Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose (toliau – Nedarbo draudimo išmokų nuostatai);

2) be pateisinamų priežasčių, nurodytų Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose, atsisakė dalyvauti jo individualiame įsidarbinimo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

3) be pateisinamų priežasčių, nurodytų Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose, nustatytu laiku neatvyko į teritorinę darbo biržą priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti jo įsidarbinimo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

4) atsisakė teritorinės darbo biržos siūlomo sveikatos patikrinimo, kad būtų nustatytas tinkamumas darbui.

10 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo sustabdymas

Nedarbo draudimo išmokos mokėjimas sustabdomas, kai bedarbis:

1) dalyvauja aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir gauna darbo užmokestį;

2) Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka informavęs teritorinę darbo biržą, įsidarbina pagal terminuotą darbo sutartį ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui;

3) gauna verslo liudijimą ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

11 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo nutraukimas

Nedarbo draudimo išmokos mokėjimas nutraukiamas, jeigu per nedarbo draudimo išmokos mokėjimo laikotarpį:

1) bedarbis atsisakė siūlomo darbo šio Įstatymo 9 straipsnio 1 punkte nurodytomis sąlygomis;

2) dėl nepateisinamos priežasties bedarbis atsisakė dalyvauti įsidarbinimo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

3) dėl nepateisinamos priežasties bedarbis nustatytu laiku neatvyko į teritorinę darbo biržą priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti jo įsidarbinimo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

4) baigiasi leidimo asmeniui dirbti Lietuvos Respublikoje galiojimo laikas;

5) baigiasi bedarbiui nedarbo išmokos mokėjimo terminas ir jis negali būti šio Įstatymo nustatyta tvarka pratęstas;

6) bedarbis įsidarbina arba dirba savarankiškai;

7) bedarbis tampa nedarbingas;

8) bedarbis miršta.

12 straipsnis. Pakartotinis nedarbo draudimo išmokos skyrimas

Kai nedarbo draudimo išmoka nebuvo skirta dėl šio Įstatymo 9 straipsnyje nurodytų priežasčių arba jos mokėjimas buvo nutrauktas dėl 11 straipsnyje nurodytų priežasčių, nedarbo draudimo išmoka iš naujo gali būti paskirta po 12 mėnesių nuo sprendimo neskirti nedarbo draudimo išmokos arba ją nutraukti dienos, bedarbiui iš naujo įgijus teisę į nedarbo draudimo išmoką šiame Įstatyme nustatytais sąlygomis.

13 straipsnis. Sustabdytos ar nutrauktos nedarbo draudimo išmokos mokėjimo atnaujinimas

1. Sustabdytos pagal šio Įstatymo 10 straipsnį nedarbo draudimo išmokos mokėjimas atnaujinamas nuo tos dienos, kurią išnyko priežastis, dėl kurios jos mokėjimas buvo sustabdytas.

2. Nutrauktos pagal šio Įstatymo 11 straipsnio 6 punktą nedarbo draudimo išmokos mokėjimas atnaujinamas visiems bedarbiams, iš naujo įsiregistravusiems teritorinėje darbo biržoje per 6 mėnesius po nedarbo draudimo išmokos mokėjimo nutraukimo.

3. Nutrauktos nedarbo draudimo išmokos mokėjimo atnaujinimas gali būti taikomas tik vieną kartą.

4. Atnaujinus sustabdytos arba nutrauktos mokėti nedarbo draudimo išmokos mokėjimą, jis tęsiamas likusį šio Įstatymo nustatytą laikotarpį taikant šio Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas pagal tuos pačius bedarbio draudžiamųjų pajamų duomenis, kurie buvo nedarbo draudimo išmokos paskyrimo metu.

14 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimo pratęsimas

1. Bedarbiams, kuriems paskirtos arba atnaujintos nedarbo draudimo išmokos mokėjimo termino pabaigos dieną iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai, nedarbo draudimo išmokos mokėjimas pratęsiamas dar 2 mėnesius, jeigu asmeniui nepaskirta išankstinė senatvės pensija pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų išankstinio mokėjimo įstatymą.

2. Bedarbiams, nedarbo draudimo išmokos mokėjimo metu tapusiems laikinai nedarbingiems dėl ligos arba traumos, paskirtos nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė pratęsiama tiek kalendorinių dienų, kiek asmuo sirgo, bet ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų.

3. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimas šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju nepratęsiamas, jeigu atitinkamos institucijos nustato, kad asmuo:

1) tapo laikinai nedarbingas dėl traumos, kurią gavo darydamas nusikalstamą veiką;

2) sužalojo savo sveikatą arba apsimetė sergąs;

3) tapo laikinai nedarbingas dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis.

4. Moterims, nedarbo draudimo išmokos mokėjimo metu tapusioms laikinai nedarbingoms dėl nėštumo ir gimdymo, paskirtos nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė pratęsiama laikotarpiui, atitinkančiam Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 17 straipsnyje nustatytą motinystės pašalpos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmę.

5. Pagrindas šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytiems bedarbiams pratęsti nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmę yra nedarbingumo pažymėjimas arba nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas bedarbiui pagal sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

6. Nedarbo draudimo išmokos pratęsimas dėl ligos arba traumos, taip pat dėl nėštumo ir gimdymo sąlygas ir tvarką nustato Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

15 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos mokėjimas kartu su kitomis socialinės apsaugos išmokomis

Asmenims, gaunantiems valstybines socialinio draudimo, šalpos ar valstybines pensijas (išskyrus našlių ir našlaičių bei maitintojo netekimo pensijas), kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, taip pat netekto darbingumo periodines kompensacijas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, iš nedarbo draudimo lėšų mokama tik nedarbo draudimo išmokos dalis, viršijanti gaunamą pensijų ar kompensacijų sumą.

16 straipsnis. Nedarbo draudimo išmokos išmokėjimas mirus asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti

Nedarbo draudimo išmoka, negauta iki turėjusio į ją teisę asmens mirties dienos, išmokama asmeniui, pateikusiam paveldėjimo dokumentus.

**TREČIASIS SKIRSNIS
NEDARBO DRAUDIMO LĖŠOS, ATSAKOMYBĖ**

17 straipsnis. Nedarbo draudimo lėšos ir jų judėjimas

1. Nedarbo draudimui skirtos lėšos numatomos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete.

2. Nedarbo draudimo lėšų dydis ir įmokų tarifas šiai draudimo rūšiai kasmet tvirtinamas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

3. Nedarbo draudimo pajamas sudaro draudėjų mokamos šiai draudimo rūšiai valstybinio socialinio draudimo įmokos.

4. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) pagal šiai draudimo rūšiai patvirtintą įmokų tarifo dydį kas savaitę perveda gautas lėšas Lietuvos darbo biržai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Lietuvos darbo birža). Pasibaigus ketvirčiui, nedarbo draudimo įmokos perskaičiuojamos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ataskaitoje nurodytas faktiškai gautas draudėjų įmokas, papildomai apskaičiuotos sumos pervedamos kartu su einamosiomis įmokomis, o permokėtos sumos atimamos iš einamųjų įmokų.

5. Pasibaigus metams, Lietuvos darbo birža Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka perveda Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai lėšas, viršijusias išlaidas. Šios lėšos perduodamos į Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervą.

6. Pritrūkus lėšų nedarbo draudimo išlaidoms finansuoti, laikinas lėšų trūkumas gali būti dengiamas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervo lėšų arba trumpalaikių paskolų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26)

18 straipsnis. Nedarbo draudimo įmokų mokėjimo tvarka

[Dalies redakcija iki 2008-01-01]

1. Šiame įstatyme nustatytos nedarbo draudimo įmokos už kiekvieną apdraustąjį, nurodytą šio įstatymo 4 straipsnio 1–6 punktuose, skaičiuojamos ir mokamos įstatymų nustatyta tvarka kartu su kitomis socialinio draudimo rūšių įmokomis.

[Dalies redakcija nuo 2008-01-01]

1. Šiame įstatyme nustatytos nedarbo draudimo įmokos už kiekvieną apdraustąjį, nurodytą šio įstatymo 4 straipsnio 1–7 punktuose, skaičiuojamos ir mokamos įstatymų nustatyta tvarka kartu su kitomis socialinio draudimo rūšių įmokomis.

[Dalies redakcija iki 2008-01-01]

2. Asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 6 punkte, nedarbo draudimu privalomai draudžiami valstybės lėšomis. Nedarbo draudimo įmokos už šiuos asmenis mokamos nuo minimalios mėnesinės algos.

[Dalies redakcija nuo 2008-01-01]

2. Asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 6 ir 7 punktuose, nedarbo draudimu privalomai draudžiami valstybės lėšomis. Nedarbo draudimo įmokos už šiuos asmenis mokamos nuo minimalios mėnesinės algos.

3. Nedarbo draudimo įmokų mokėjimo tvarką ir terminus reglamentuoja Valstybinio socialinio draudimo ir Mokesčių administravimo įstatymai, valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, kurias tvirtina Vyriausybė, kiti teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

19 straipsnis. Nedarbo draudimo išlaidos

1. Nedarbo draudimo išlaidas sudaro lėšos, skirtos nedarbo draudimo išmokoms mokėti.
2. Lietuvos darbo biržos sąmatoje numatomos kasos apyvartos lėšos. Šių lėšų dydis nustatomas tvirtinant Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.
3. Lietuvos darbo birža Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka Fondo valdybai pateikia gautų lėšų panaudojimo finansinę ataskaitą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26)

20 straipsnis. Įstaigų, mokesčių nedarbo draudimo išmokas, atsakomybė

1. Lietuvos darbo birža nedarbo draudimo išmokas skiria ir išmoka per teritorines darbo biržas Nedarbo draudimo išmokų nuostatuose nustatyta tvarka.
2. Lietuvos darbo birža ir jos teritorinės darbo biržos yra atsakingos už nedarbo draudimo išmokų apskaičiavimą ir mokėjimą. Neteisingai išmokėtos sumos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis Įstatymas, išskyrus 17 straipsnio 4 ir 5 dalis bei 19 straipsnį, įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.
2. Šio Įstatymo 17 straipsnio 4 ir 5 dalių bei 19 straipsnio nuostatos įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.

22 straipsnis. Išmokų, paskirtų iki šio Įstatymo įsigaliojimo, mokėjimas

1. Asmenims, kuriems bedarbio pašalpa paskirta iki 2005 m. sausio 1 d. (išskyrus nurodytus šio straipsnio 3 dalyje), nuo šios datos mokama nedarbo draudimo išmoka laikantis šių nuostatų:

- 1) nedarbo draudimo išmoka apskaičiuojama nuo bedarbio pašalpos skyrimo dienos pagal šio Įstatymo 8 straipsnį, atsižvelgiant į 5 straipsnyje nustatytus nedarbo draudimo stažo reikalavimus;

- 2) jei šios dalies 1 punkte nustatyta tvarka apskaičiuota nedarbo draudimo išmoka nuo 2005 m. sausio 1 d. mokėtina didesnė negu asmeniui mokėtina pagal anksčiau galiojusį įstatymą bedarbio pašalpa, jam mokama ši nedarbo draudimo išmoka;

- 3) jei apskaičiuota nedarbo draudimo išmoka nuo 2005 m. sausio 1 d. mokėtina mažesnė negu asmeniui mokėtina pagal anksčiau galiojusį įstatymą bedarbio pašalpa, jam mokama nedarbo draudimo išmoka, kurios pastovią dalį sudaro valstybės remiamų pajamų dydis, galiojantis 2005 m. sausio 1 d., o kintamą dalį – skirtumas tarp mokėtinai pagal anksčiau galiojusį įstatymą bedarbio pašalpos ir pastovios nedarbo draudimo išmokos dalies;

- 4) šiuo būdu apskaičiuota nedarbo draudimo išmoka mokama šio Įstatymo nustatytą laiką, pradedant jo atskaitą nuo bedarbio pašalpos skyrimo dienos;

- 5) šio straipsnio 3 punkte nurodytu atveju kintama nedarbo draudimo išmokos dalis mažinama tokiomis pat proporcijomis ir tais pačiais terminais, skaičiuojant nuo bedarbio pašalpos skyrimo dienos, kaip nustatyta šio Įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka pradėjus mokėti nedarbo draudimo išmoką, jai taikomos visos šio Įstatymo nuostatos, laikant išmokos skyrimo diena anksčiau mokėtos bedarbio pašalpos skyrimo dieną.

3. Asmenims, kuriems bedarbio pašalpa paskirta iki 2005 m. sausio 1 d. ir jos mokėjimas pratęstas pagal anksčiau galiojusį įstatymą dėl to, kad bedarbiui iki pensinio amžiaus liko ne daugiau kaip 2 metai, toliau mokama anksčiau paskirtos bedarbio pašalpos dydžio nedarbo draudimo išmoka. Ši išmoka mokama laikotarpį, kuris buvo nustatytas bedarbio pašalpos mokėjimo pratęsimo metu iki 2005 m. sausio 1 d.

4. Bedarbiams, įsiregistravusiems teritorinėse darbo biržose iki 2005 m. sausio 1 d., kuriems pagal anksčiau galiojusį įstatymą nebuvo paskirta bedarbio pašalpa, nedarbo draudimo išmoka skiriama, jeigu jie 2005 m. sausio 1 d. atitinka šio įstatymo 5 straipsnio nuostatas.

Straipsnio pakeitimai:

23 straipsnis. Nedarbo draudimo išlaidos pereinamuoju laikotarpiu

1. Iki šio Įstatymo 17 straipsnio 4 ir 5 dalių ir 19 straipsnio įsigaliojimo:

1) iš nedarbo draudimo lėšų finansuojamos nedarbo draudimo išmokos bei išlaidos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytoms aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms, Lietuvos darbo biržos ir jos teritorinių darbo biržų bei Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba) išlaikymui ir plėtrai;

2) pereinamuoju laikotarpiu (2005–2009 m.) valstybės biudžetas laipsniškai perima iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių, Lietuvos darbo biržos ir jos teritorinių darbo biržų bei Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos išlaikymo finansavimą. Šios lėšos numatomos einamųjų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

2. Fondo valdyba pagal patvirtintą įmokų tarifo dydį nedarbo draudimui gautas lėšas kas savaitę perveda Užimtumo fondui, kurio lėšas administruoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Pasibaigus ketvirčiui, nedarbo draudimo įmokos perskaičiuojamos pagal faktiškai gautas ir į Fondo valdybos ataskaitą įtrauktas draudėjų įmokas, papildomai apskaičiuotos sumos pervedamos kartu su einamosiomis įmokomis, o permokėtos sumos atimamos iš einamųjų įmokų.

3. Pasibaigus metams, lėšos, viršijusios išlaidas, socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu įtraukiamos į kitų metų Užimtumo fondo lėšų sąmatą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26)

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

24 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Pasiūlyti Vyriausybei per 2 mėnesius nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos patvirtinti Nedarbo draudimo išmokų nuostatus. Nuostatuose turi būti nustatyta:

- 1) nedarbo draudimo stažo apskaičiavimo tvarka;
- 2) bedarbio draudžiamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka;
- 3) nedarbo draudimo išmokos apskaičiavimo tvarka;
- 4) nedarbo draudimo išmokos, atsižvelgiant į atleidimo iš darbo priežastis, skyrimo ir mokėjimo tvarka;
- 5) nepateisinamos priežastys, dėl kurių neskiriama nedarbo draudimo išmoka.

25 straipsnis. Teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo, Invalidų socialinės integracijos įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 33, 34, 36, 45 straipsnių pakeitimo ir papildymo 45⁽¹⁾ straipsniu įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 9, 16, 28, 35, 36, 40, 43, 45, 49, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei Įstatymo papildymo 55⁽⁶⁾ straipsniu ir VII skyriumi įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2, 10, 28, 29, 34, 35, 38, 39, 40, 45, 49, 54, 56 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei Įstatymo papildymo 55⁽¹⁾, 55⁽²⁾, 55⁽³⁾, 55⁽⁴⁾, 55⁽⁵⁾ straipsniais įstatymo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo (*Žin.*, 2004, Nr. [171-6300](#)) ketvirtojo skirsnio 1 ir 4 straipsniai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26)

NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, ŽALOS ATLYGINIMO DĖL NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE AR SUSIRGIMŲ PROFESINE LIGA LAIKINOJO ĮSTATYMO, SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO, NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO, INVALIDŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 33, 34, 36, 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 45(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 9, 16, 28, 35, 36, 40, 43, 45, 49, 50, 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 55(6) STRAIPSNIU IR VII SKYRIUMI ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 10, 28, 29, 34, 35, 38, 39, 40, 45, 49, 54, 56 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 55(1), 55(2), 55(3), 55(4), 55(5) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-65](#), 2004-12-22, Žin., 2004, Nr. 188-6997 (2004-12-31)

NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4, 5, 8, 10, 14, 18, 22, 23, 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-401](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 144-5235 (2005-12-10)

DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO IR NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-594](#), 2006-05-04, Žin., 2006, Nr. 57-2024 (2006-05-20)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO IR NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. birželio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-657](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2674 (2006-06-28)

NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3, 4, 5, 6, 8, 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo **3 straipsnio 3 ir 8 dalių bei 6 straipsnio 4 dalies pakeitimas įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.** Šio įstatymo **4 straipsnio papildymas 7 punktu, 5 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių papildymas ir pakeitimas, 8 straipsnio 5 dalies pakeitimas bei 18 straipsnio 1 ir 2 dalių pakeitimas įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.**

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušra Bodin (2006-06-30)
ausra.bodin@lrs.lt